

Autore: Signe Berga

Stundas tēma: E.Virzas poēma „Straumēni” – latviskās identitātes paudēja.

12.klase

Mērķis: radīt skolēnos izpratni par E. Virzas poēmas „Straumēni” nozīmi latviešu literatūrā kā tautas pašapziņas simbolu, rosinot apzināties māju nozīmi savā dzīvē.

Skolēnam sasniedzamais rezultāts:

- izprot simbolu nozīmi, pozitīvisma iezīmes E.Virzas poēmas „Straumēni” idejiskajā dabas un cilvēka dzīves cikliskuma atklāsmē;
- pārdomā un apzinās māju nozīmi cilvēka dzīvē, spēj argumentēti salīdzināt, diskutēt;
- fiksē savas lasītāja un klausītāja refleksijas un emocijas.

Nepieciešamie resursi:

Virza E. Poēma „Straumēni” (daiļliteratūras teksts)

Tehnika (projektors, dators)

A1 lapas, flomāsteri, papīrs, šķēres, līme – katrai skolēnu grupai

Metodes: diskusija, vizualizēšana, brīvais raksts.

Ierosināšana

1. Skolēni klausās R.Paula dziesmu „Smaidas”, skatoties attēlus, kuros redzamas dažādas Latvijas ainavas – lauku viensētas(sakoptas un aizaugušas), pilsētas daudzstāvu mājas, pavards, aka u.c.
2. Pēc video noskatīšanās jautājumi:
Par ko aicina domāt redzētais un dzirdētais?
Kādās mājās mēs šobrīd dzīvojam?
Kas ir māju simbols agrāk (20.gs. pirmajā pusē) un tagad?
Skolēni izsaka viedokli, veidojas diskusija.
3. Skolēni mājās ir izlasījuši poēmu „Straumēni”, katrs pievēršot īpašu uzmanību kādam gadalaikam „Straumēnu” mājās (lapiņas ar uzdevumiem saņemtas pirms darba lasīšanas).

Apjēgšana

1. Skolēni strādā grupās 4 grupās: vasara, rudens, ziema, pavasaris.

Katra grupa veido kolāžu par savu gadalaiku, atklājot būtisko (apspriež mājās sagatavotos jautājumus)

- Kā poēmā tiek tēlota cilvēka dzīve?
- Kā poēmā tiek tēlota daba?
- Kādi darbi tiek veikti noteiktā gadalaikā? Kā tekstos tiek atspoguļots zemnieku dzīvesveids?
- Kā tiek raksturotas cilvēka un Dieva attiecības?

- Kādas ir attiecības starp cilvēkiem?
- Kādus simbolus saskatīji?
- Kādas zīmīgas domas atradi poēmā? Izraksti!

2. Grupas prezentē savu darbu. Iespējama diskusija. Skolēni no citām grupām var jautāt, papildināt, ja tas nepieciešams.

Refleksija

1. Skolēni tiek aicināti savās pierakstu kladēs izteikt savas izjūtas un pārdzīvojumu, paust viedokli *brīvajā rakstā* (5 min.) par stundā runāto un dzirdēto.
2. Daži skolēni aicināti nolasīt, viņaprāt, būtiskāko teikumu.
3. Mājas uzdevums: eseja „Manas mājas un „Straumēnu” mājas: kopīgais un atšķirīgais.

Piezīmes

Izmantojot stundā daudzveidīgas radošās metodes, skolēni ar interesi strādā, apgūstot latviešu literatūras klasiķa Virzas poēmu „Straumēni”. Pirms tam lekcijas veidā ir iepazīta E.Virzas personība un daiļrade. Nav noslēpums, ka mūsdienu skolēniem šī darba lasīšana sagādā lielas grūtības, dažkārt pat nepatiku, bet jāatzīst, ka šādā veidā jau vairākas reizes ir izdevies skolēnus ieinteresēt. Darba rezultāti ir pozitīvi. Esejās skolēni argumentēti spēj paust savu viedokli un salīdzināt, jo ir radīta izpratne par simboliem, literāro tekstu.